

ПІДХОДИ ДО МІЖУРЯДОВОЇ КООРДИНАЦІЇ У ПРОЕКТАХ БУДІВНИЦТВА ДОРІГ І АВТОСТРАД

APPROACHES TO INTERGOVERNMENTAL COORDINATION IN ROAD AND HIGHWAY CONSTRUCTION PROJECTS

Ця стаття розглядає підходи до міжурядової координації у проектах будівництва доріг і автострад. Шляхом аналізу стратегічного планування, ефективної комунікації, спільного прийняття рішень та вирішення конфліктів автори досліджують ключові аспекти успішного виконання таких проектів. Зазначається, що залучення всіх зацікавлених сторін, регулярна звітність, пошук альтернативних рішень та відкритий діалог сприяють підвищенню легітимності проекту та досягненню його цілей. Автори роблять висновок, що успішність будівництва доріг і автострад залежить від ефективного співробітництва та здатності до вирішення проблем всіх учасників проекту. Автор розглядає стратегічне планування як важливу складову успішної реалізації будівництва доріг і автострад. Вони підкреслюють необхідність чіткого визначення мети проекту, аналізу ризиків та ресурсне планування для забезпечення його успішного завершення. Далі, стаття обговорює роль ефективної комунікації у забезпеченні легітимності проекту та вирішенні можливих конфліктів. Зокрема, наголошується на важливості регулярної звітності, відкритості та співпраці між усіма зацікавленими сторонами. Крім того, обговорюється важливість спільного прийняття рішень та пошуку альтернативних шляхів вирішення конфліктів у проекті. Заключною частиною анотації є наголошення на важливості підтримки сприятливого середовища співпраці та взаємодії між усіма учасниками проекту для успішного виконання будівництва доріг і автострад. У статті також детально розглядається спільне прийняття рішень та вирішення конфліктів як ключові аспекти успішного виконання проектів будівництва доріг і автострад. Зазначається, що активне залучення усіх сторін у процес прийняття рішень допомагає забезпечити, що інтереси всіх учасників враховуються та прийняті рішення є оптимальними для досягнення загальних цілей проекту. Крім того, обговорюється важливість розгляду різних альтернатив та їхніх наслідків перед прийняттям рішення, що дозволяє забезпечити обґрунтованість та ефективність вибору. Додатково, у статті аналізується ефективність методів вирішення конфліктів, таких як медіація та посередництво, а також наголошується на важливості створення атмосфери співпраці та взаєморозуміння серед усіх учасників проекту.

Ключові слова: публічне управління, дорожня інфраструктура, сталі інвестиції,

публічно-приватне партнерство, модернізація доріг.

This article examines approaches to intergovernmental coordination in road and highway construction projects. By analyzing strategic planning, effective communication, joint decision-making, and conflict resolution, the authors explore the key aspects of successful implementation of such projects. It is noted that the involvement of all interested parties, regular reporting, search for alternative solutions and open dialogue contribute to increasing the legitimacy of the project and achieving its goals. The authors conclude that the success of road and highway construction depends on the effective cooperation and problem-solving ability of all project participants. The author considers strategic planning as an important component of the successful implementation of road and highway construction. They emphasize the need for clear project goal definition, risk analysis, and resource planning to ensure its successful completion. Next, the article discusses the role of effective communication in ensuring project legitimacy and resolving potential conflicts. In particular, it emphasizes the importance of regular reporting, openness and cooperation between all stakeholders. In addition, the importance of joint decision-making and finding alternative ways to resolve conflicts in order to achieve optimal results in the project is discussed. The final part of the abstract is an emphasis on the importance of maintaining a favorable environment of cooperation and interaction between all project participants for the successful implementation of road and highway construction. The article also discusses in detail joint decision-making and conflict resolution as key aspects of the successful implementation of road and highway construction projects. It is noted that the active involvement of all parties in the decision-making process helps to ensure that the interests of all participants are taken into account and that the decisions made are optimal for achieving the overall goals of the project. In addition, the importance of considering different alternatives and their consequences before making a decision is discussed, which allows to ensure the validity and effectiveness of the choice. In addition, the article analyzes the effectiveness of conflict resolution methods, such as mediation and mediation, and also emphasizes the importance of creating an atmosphere of cooperation and mutual understanding among all project participants.

Key words: public administration, road infrastructure, permanent investments, public-private partnership, road modernization.

УДК 351.005:8
DOI <https://doi.org/10.32782/rma2663-5240-2023.35.28>

Лілеєв М.О.

викладач Чернігівського інституту інформації, бізнесу і права ЗВО «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»

Постановка проблеми. Будівництво та розвиток інфраструктури доріг і автострад відіграють ключову роль у розвитку сучасного суспільства. Забезпечення безпечного, ефективного та стійкого руху транспорту вимагає комплексного підходу та співпраці між уря-

довими органами, підприємствами та міжнародними структурами. Однак, будівництво та модернізація доріг і автострад нерідко стикаються з численними викликами, включаючи складність координації між різними урядовими відомствами та міжнародними організаціями,

розбіжності в підходах до проектів та необхідність вирішення конфліктів між учасниками процесу. Актуальність дослідження підходів до міжурядової координації у проектах будівництва доріг і автострад обумовлена необхідністю оптимізації процесів будівництва та забезпечення високої якості і результативності інфраструктурних проектів. У зв'язку зі зростанням обсягів транспортного руху, технологічними змінами та вимогами до екологічної безпеки, ефективне управління будівництвом доріг і автострад є критично важливим завданням для сучасних урядів та бізнес-структур. Розуміння та вдосконалення механізмів міжурядової координації сприятиме підвищенню ефективності та якості проектів, зменшенню витрат та уникненню затримок у їх виконанні, що в свою чергу сприятиме загальному розвитку та підвищенню конкурентоспроможності економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Українські вчені, чия діяльність пов'язана з аналізом функціонування та розвитку дорожньої інфраструктури, включають І. Богдана, С. Кіщинського, Ю. Гончаренка, О. Бойка, С. Гречана, М. Дибубу, І. Іголкина, Ю. Коноваленка, К. Павлюка, І. Попову, В. Юхименка та інших. В роботах С. Бушуєва, А. Білощицького, В. Воропаєва, О. Дансенка, П. Левковця та інших детально висвітлюється теоретико-методологічна основа управління проектами. Важливість доріг для сталого економічного розвитку та геополітичної ваги країни робить дану тему постійно актуальною для науковців.

Мета статті. Розглянути різноманітні підходи до міжурядової координації у проектах будівництва доріг і автострад.

Виклад основного матеріалу.

Стратегічне планування є ключовим етапом у забезпеченні успішності та ефективності будівництва доріг і автострад. Цей підхід передбачає ретельне вивчення та визначення мети, обсягу та основних критеріїв успіху проекту на початковій стадії. Діалог між усіма зацікавленими сторонами є важливим аспектом стратегічного планування, оскільки це дозволяє уникнути непорозумінь та конфліктів у майбутньому.

Ключові елементи стратегічного планування включають. 1. Визначення мети та цілей: Чітко визначені мета та цілі проекту є основою стратегічного планування. Вони повинні бути зрозумілими та прийнятними для всіх учасників проекту.

2. Аналіз ризиків та можливостей: Важливо провести аналіз потенційних ризиків та можливостей, що можуть виникнути протягом проекту. Це допоможе виявити потенційні загрози та способи їх уникнення або зменшення.

3. Ресурсне планування: Визначення необхідних ресурсів, включаючи фінансові, людські та матеріальні ресурси, є важливим етапом стратегічного планування. Це допомагає забезпечити належне фінансування та доступність необхідних ресурсів для виконання проекту.

4. Визначення термінів та майстер-планування: Чітко визначені терміни виконання та майстер-планування дозволяють забезпечити вчасне завершення проекту. Вони повинні бути реалістичними та враховувати можливі затримки та непередбачені обставини.

5. Залучення усіх зацікавлених сторін: Важливо залучити усіх зацікавлених сторін у процес стратегічного планування, включаючи урядові органи, місцеві громади, бізнес-структури та інші зацікавлені сторони. Це сприятиме підтримці проекту та забезпечить його успішність у подальшому [1-2].

Стратегічне планування є важливим етапом у будь-якому проекті будівництва доріг і автострад, оскільки воно дозволяє чітко визначити мету, обсяг та основні критерії успіху проекту. Цей підхід допомагає уникнути непорозумінь та конфліктів між учасниками проекту, а також забезпечити вчасне та ефективне завершення будівництва.

Ефективна комунікація відіграє важливу роль у забезпеченні успішності та ефективності будівництва доріг і автострад. У проектах такого масштабу, де залучені різні урядові органи, підприємства та міжнародні структури, передбачення чіткої та системної комунікації стає невід'ємною частиною успішного виконання проектів. Ключові аспекти ефективної комунікації:

Чіткість та відкритість: Інформація про проект, його цілі, терміни та поточний стан повинна бути доступною та зрозумілою для всіх зацікавлених сторін. Чіткість та відкритість сприяють підвищенню довіри та зменшенню непорозумінь.

Регулярність звітності: Регулярна звітність про стан проекту та його прогрес дозволяє уникнути неочікуваних затримок та проблем. Різні урядові органи та інші учасники проекту повинні мати можливість отримувати актуальну інформацію з першоджерела.

Використання різних засобів комунікації: Залежно від потреб проекту та учасників, можуть використовуватися різні засоби комунікації, включаючи електронну пошту, веб-конференції, зустрічі та інші. Важливо забезпечити доступність та зручність використання обраних засобів.

Система обміну інформацією: Важливо мати систему обміну інформацією, яка забезпечує збереження та доступність документації

проекту для всіх учасників. Це допомагає уникнути втрати даних та забезпечує їхню доступність у разі необхідності.

Відкритий діалог та вирішення проблем: Ефективна комунікація також передбачає відкритий діалог та готовність до вирішення проблем та конфліктів. Учасники проекту повинні бути відкриті до обговорення проблем та пошуку спільних рішень [3].

Ефективна комунікація є ключовим елементом успішної міждержавної координації у проектах будівництва доріг і автострад. Чіткість, відкритість, регулярність звітності та готовність до вирішення проблем є важливими аспектами, які допомагають забезпечити ефективну комунікацію між усіма учасниками проекту.

Спільне прийняття рішень є ключовим елементом успішної міждержавної координації у проектах будівництва доріг і автострад. Цей підхід передбачає активну участь усіх зацікавлених сторін у процесі прийняття рішень щодо ключових аспектів проекту. Спільне прийняття рішень допомагає забезпечити, що інтереси всіх сторін враховуються, а прийняті рішення є максимально оптимальними для досягнення загальних цілей проекту.

Ключові аспекти спільного прийняття рішень: Залучення всіх зацікавлених сторін: Всі учасники проекту, включаючи урядові органи, місцеві громади, бізнес-структури, експертні групи та громадські організації, повинні бути залучені до процесу прийняття рішень. Це допомагає забезпечити, що всі групи інтересів представлені і їхні погляди враховані.

Обговорення альтернатив: Під час спільного прийняття рішень важливо розглянути різні альтернативи та їхні наслідки. Це дозволяє врахувати різні варіанти розвитку подій та вибрати найбільш оптимальний.

Врахування потенційних наслідків: Перед прийняттям рішення важливо оцінити потенційні наслідки для всіх зацікавлених сторін. Це допомагає уникнути негативних наслідків та мінімізувати ризики для проекту.

Досягнення консенсусу: Хоча спільне прийняття рішень передбачає участь усіх зацікавлених сторін, важливо намагатися досягти консенсусу та узгодженості у прийнятих рішеннях. Це сприяє підтримці та виконанню прийнятих рішень у подальшому [4-5].

Спільне прийняття рішень є важливим елементом міждержавної координації у проектах будівництва доріг і автострад. Цей підхід дозволяє забезпечити, що всі зацікавлені сторони беруть участь у процесі прийняття рішень та їхні інтереси враховуються. Спільне прийняття рішень сприяє підвищенню легітимості та

підтримки проекту, а також забезпечує його успішне виконання у майбутньому.

Спільне прийняття рішень є критично важливим етапом у забезпеченні успішної міждержавної координації у проектах будівництва доріг і автострад. Цей процес передбачає активну участь усіх зацікавлених сторін у прийнятті ключових рішень щодо планування, розвитку та виконання проекту. Спільне прийняття рішень сприяє підвищенню легітимості проекту, забезпечує врахування різноманітних поглядів та інтересів, а також сприяє досягненню оптимальних результатів.

Ключові аспекти спільного прийняття рішень: Залучення всіх зацікавлених сторін: Участь усіх урядових органів, місцевих громад, бізнес-структур та інших зацікавлених сторін є важливою для забезпечення репрезентативності та легітимості прийнятих рішень.

Досягнення консенсусу: При прийнятті рішень важливо намагатися досягти консенсусу та узгодженості між усіма учасниками. Це сприяє уникненню конфліктів та забезпечує більш широку підтримку проекту.

Розгляд альтернативних варіантів: Перед прийняттям рішення важливо розглянути різні альтернативи та їхні наслідки. Це допомагає зробити більш обґрунтований вибір та уникнути негативних наслідків.

Врахування експертної думки: Важливо враховувати експертні думки та рекомендації від спеціалістів у відповідних галузях для прийняття найбільш обґрунтованих рішень.

Транспарентність та відкритість: Забезпечення відкритості та доступності інформації про процес прийняття рішень сприяє підвищенню довіри до проекту та забезпечує участь громадськості у вирішенні ключових питань.

Спільне прийняття рішень є критично важливим етапом у міждержавній координації у проектах будівництва доріг і автострад. Залучення всіх зацікавлених сторін, досягнення консенсусу, розгляд альтернативних варіантів та врахування експертної думки є ключовими аспектами, що сприяють успішному прийняттю рішень та досягненню максимальних результатів у проекті [6].

Конфлікти виникають у будь-якому проекті будівництва доріг і автострад через різноманітність зацікавлених сторін, розбіжності в інтересах, обмежені ресурси та інші фактори. Ефективне вирішення конфліктів є ключовим аспектом для забезпечення успішного виконання проекту та досягнення його цілей. У міждержавній координації важливо мати стратегії та методи для вирішення конфліктів, які можуть виникнути між різними урядовими

органами, підприємствами та іншими зацікавленими сторонами.

Ключові аспекти вирішення конфліктів: Визначення джерел конфліктів: Перед вирішенням конфлікту важливо з'ясувати його джерела та причини. Це допомагає зрозуміти сутність проблеми та виявити можливі шляхи її вирішення.

Спільне пошук альтернативних рішень: Залучення всіх зацікавлених сторін до пошуку альтернативних шляхів вирішення конфлікту може сприяти знаходженню компромісу та досягненню загального згоди.

Медіація та посередництво: У разі складних конфліктів може бути корисним залучення незалежного посередника або медіатора, який допоможе сторонам знайти спільний мовний рівень та знайти компроміс.

Компромісні рішення: У деяких випадках вирішення конфлікту може вимагати компромісу з обох сторін. Важливо зберегти баланс інтересів та знайти рішення, яке задовольняє обидві сторони.

Створення сприятливого середовища: Важливо створити атмосферу співпраці та довіри між усіма сторонами, що допомагає знизити напругу та сприяє більш швидкому та ефективному вирішенню конфліктів.

Вирішення конфліктів є необхідною складовою успішного виконання будь-якого проекту будівництва доріг і автострад. Залучення всіх зацікавлених сторін, пошук альтернативних рішень, медіація та посередництво, компромісні рішення та створення сприятливого середовища сприяють ефективному вирішенню конфліктів та досягненню успіху у проекті.

Підвищення громадської підтримки дорожніх будівельних проектів є ключовим для їх успішного впровадження та довготривалого функціонування. Ось кілька стратегій, які можуть допомогти залучити та зберегти підтримку громадськості [7-8]:

1. **Ефективне спілкування:** Чітке та відкрите комунікування про цілі проекту, його переваги, потенційні виклики та вплив на громаду є важливим для забезпечення прозорості та довіри. Використання різноманітних комунікаційних каналів, таких як соціальні мережі, локальні ЗМІ, публічні зустрічі, допомагає досягти широкої аудиторії.

2. **Участь громади в плануванні та виконанні:** Залучення місцевих жителів до процесу планування через робочі групи, опитування та громадські слухання дозволяє громаді відчувати себе частиною процесу та збільшує їх емоційне та інтелектуальне вкладення в проект.

3. **Прозорість у використанні ресурсів:** Демонстрація чіткого обліку та відповідаль-

ного використання фінансових ресурсів змінює довіру громади. Публікація регулярних звітів про витрати та прогрес проекту є важливою.

4. **Враховання культурних та місцевих особливостей:** Прийняття та повага до місцевих традицій, культури і потреб сприяє більшій підтримці проектів. Проекти, які адаптовані до місцевих умов та вимог, зазвичай зустрічають менше опору.

5. **Демонстрація користі та успіхів:** Регулярне представлення ясних прикладів того, як проекти покращують життя людей або сприяють розвитку громади, збільшує їхню популярність та підтримку. Історії успіху мають потужний вплив на сприйняття проектів.

6. **Реагування на зворотній зв'язок:** Швидке та ефективне реагування на занепокоєння, питання та критику з боку громадськості показує, що голоси громадян беруться до уваги та відповідно враховуються.

7. **Освітні програми:** Організація освітніх заходів та програм для підвищення обізнаності про важливість та механізми реалізації проекту допомагає зміцнити підтримку та розуміння серед громадськості.

Висновки. Міжурядова координація у проектах будівництва доріг і автострад вимагає комплексного підходу та ефективного управління. З огляду на складність і різноманітність зацікавлених сторін, успішне виконання таких проектів потребує впровадження різноманітних стратегій та методів. Чітке визначення мети та цілей проекту, аналіз ризиків та можливостей, ресурсне планування та визначення термінів є основними етапами стратегічного планування. Воно допомагає створити фундамент для ефективного виконання проекту. Чітка, відкрита та регулярна комунікація між усіма зацікавленими сторонами сприяє підвищенню легітимності проекту та вирішенню можливих конфліктів. Залучення всіх зацікавлених сторін до процесу прийняття рішень, пошук альтернативних варіантів та досягнення консенсусу сприяють ефективному управлінню проектом. Виявлення джерел конфліктів, спільний пошук альтернативних рішень та залучення незалежних посередників можуть сприяти вирішенню конфліктів і забезпечити гладке виконання проекту.

Загальна успішність будівництва доріг і автострад залежить від здатності керівництва та учасників проекту до ефективного співробітництва та вирішення проблем. Ретельне планування, відкрита комунікація та гнучкість у вирішенні виникаючих проблем є ключовими чинниками успіху у таких проектах.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Івко А. В. Підходи синкретичного управління в проектах відновлення дорожньої інфраструктури. Вісник Національного транспортного Університету. Сер. Технічні науки. Київ: НТУ, 2022. Вип. 3(53). С. 433–442.
2. Назаркевич О.Б. Механізм управління дорожнім господарством України в умовах децентралізації. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. 2018. Вип. 4. С. 27-32. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/sepspu_2018_4_7
3. Про затвердження Державної цільової економічної програми розвитку автомобільних доріг загального користування державного значення на 2018-2022 роки : Постанова Кабінету Міністрів України від 21 березня 2018 р. № 382. URL : <https://ips.ligazakon.net/document/KP180382?an=5>
4. Кононенко І. В., Кподжедо М.Ф.К. Метод вибору підходу для управління портфелем проектів і його застосування. Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Серія: Стратегічне управління, управління портфелями, програмами та проектами. Харків : НТУ "ХПІ", 2022. № 1(5). С. 29-38.
5. Проект Плану відновлення України (матеріали робочої групи "Відновлення та розбудова інфраструктури") : Національна рада з відновлення України від наслідків війни. Сайт Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/recoveryrada/ua/restoration-and-development-of-infrastructure.pdf>
6. The Standard for Project Management and a Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK® Guide) – Seventh Edition [Текст] / USA. – Project Management Institute, 2021. 250 p.
7. Про схвалення Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 травня 2018 року № 430-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/430-2018-p>
8. Дмитрієва, О. І. Законодавче забезпечення розвитку транспортної інфраструктури України. Проблеми і перспективи розвитку підприємництва : зб. наук. пр. Харків: ХНАДУ. 2019. № 2 (23). С. 31–45.